

Predmet: Srebrenica (okr. Nedeljko Milidragović i dr.)

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: K. Po2 8/2015

Krivično delo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142 st. 1 KZ SRJ u saizvršilaštvu, u vezi sa čl. 22 KZ SRJ

Glavni pretres: 31.05.2017.

Izveštaj: Višnja Šijačić, posmatrač FHP-a

Nastavak iskaza okrivljenog Dragomira Parovića

Tokom današnjeg glavnog pretresa nastavljeno je tonsko emitovanje iskaza okrivljenog Dragomira Parovića koji je dat pred TRZ-om 19. marta 2015. godine. U nastavku iskaza, optuženi je govorio o dolasku na Jahorinu, gde im je rečeno da su oni sada pripadnici Specijalne jedinice Policije Republike Srpske. Dan ili dva nakon dolaska su dobili uniforme i oružje, a on je raspoređen u treći vod, čiji je komandir bio Neđo Milidragović. Ubrzo je počela obuka, koju optuženi opisuje kao maltretiranje, uz stalna prigovaranja da su oni dezerteri. Optuženi dalje opisuje da je Specijalna jedinica bila sastavljena od dve čete, te da je prva četa imala četiri voda od po 34-35 ljudi, ukupno oko 120 osoba. Optuženi je bio u prvoj četi, u trećem vodu.

Ne seća se tačnog dana, ali opisuje da im se obratio komandant Specijalne jedinice Policije RS, Goran, koji im je rekao da idu na zadatak. U 2 ili 3 autobusa je prevezeno oko 100 ljudi u Bratunac, a bili su smešteni u osnovnoj školi na oko 3 do 4 km od centra Bratunca. Nakon što su prespavali u školi, obratio im se izvesni Mane i rekao im je da idu u akciju. Tada su po prvi put dobili municiju – svi su dobili borbeni komplet, koji se sastojao od četiri okvira sa po 30 metaka. Potom su ih dva autobusa odvezla do baze UNPROFOR-a, i tom prilikom im je rečeno da im je zadatak da razoružaju UNPROFOR. Nakon što su stigli do baze UNPROFOR-a, raspoređeni su u dve kolone i sa oružjem na gotovs su prišli pripadnicima UNPROFOR-a koji su ubrzo izbacili belu zastavu i digli ruke u vis. Komandir Neđo je potom naredio da ne pucaju, jer su se vojnici UNPROFOR-a predali. Potom je Neđo naredio optuženom i još jednom momku iz voda da pretresu kuće koje su bile u blizini baze, te da traže ukućane.

Na ovom mestu je predsednica sudskog veća, Mirjana Ilić, na momenat prekinula reprodukovanje tonskog zapisa i opomenula optužene Nedeljka Milidragovića i Aleksu Golijanina zbog neprimerenog smeškanja i komentara. Nakon ove usmene opomene, nastavljeno je tonsko emitovanje iskaza.

Pretres kuća je završen nakon dva do tri sata, a potom je nareden pokret i oni su upućeni peške do jedne fabrike u kojoj su bili smešteni civili. Optuženi nije znao da odgovori na pitanje kako se zove mesto gde se nalazi pomenuta fabrika. Dalje navodi da je u fabrici bilo par hiljada civila, uglavnom žena i dece, malo muškaraca.

Neđo je optuženom i još trojici naredio da odu u voćnjak, iznad fabrike i da čuvaju ljude, da neko ne bi pobegao. Uveče tog dana su kamioni i autobusi odvozili te ljude i niko nije ostao. Te večeri su opet prespavali u školi, a pre nego što će ih autobus odvesti do škole vratili su municiju.

Narednog jutra ih je Neđo opet postrojio i rekao im da idu na zadatak. Ponovo su dobili municiju. Nakon sat vremena vožnje, izašli su na nekom magistralnom putu i Neđo je naredio da nadgledaju taj deo puta za slučaj da se neko preda. Optuženi negira da zna gde se nalazi pomenuti put.

Na putu su zapazili tenk koji je pripadao njihovoj vojsci i 5-6 vojnika koji su ih nazivali dezerterima. Vojnici koje su zatekli su dozivali Muslimane da se predaju. Optuženi opisuje da su se uniforme koje su dobili na Jahorini razlikovale od ostalih uniformi, te zaključuje da su se njihove uniforme razlikovale od ostalih jer su oni bili dezerteri. Neđo ih je rasporedio na putu i otišao. U toku dana se predalo 4 do 5 Muslimana koje su tenkisti pretresli i koji su potom zadržani u kući koja se nalazila u blizini. Popodne tog dana su Neđo i Aleksa Golijanin odvezli te ljude, a optuženi ne zna gde su odvezeni.

Predveče je Neđo naredio optuženom Paroviću da se popne na kuću koja se nalazila u blizini i da stražari. U toku noći je na udaljenosti od oko 30 metara eksplodirala bomba, koju je ispustilo lice koje se predavalo. Tom prilikom su ranjeni izvesni Mališić i Golijanin, koji je kasnije preminuo.

Narednog jutra je Neđo doveo jednog dečaka, uzrasta od oko 12-13 godina i naredio mu da doziva svoje rođake da se predaju. Nakon pola sata neki civili, Muslimani, su se predali. Civili koji su se predali su odvoženi kamionima u grupi od po 20 do 30 ljudi, a optuženi misli da su se tog dana predale dve grupe ljudi. U daljem iskazu je optuženi ispričao da je dečak bio sa njima i sutradan, kada su išli u pretres terena, a da je u jednom trenutku Neđo odveo dečaka u šiblje pokraj puta, a zatim se čuo i pucanj iz pištolja.

Noć su ponovo prespavali u školi, a nakon spavanja su vraćeni na iste položaje. Tog dana je došao i transporter UNPROFOR-a, iz koga su preko megafona, na srpskom jeziku, pozivani ljudi da se predaju. Predalo se dosta ljudi, koji su potom odvoženi kamionima. Navodi da su svi bili civili i da su svi bili muškarci. Desetak ljudi se predalo u toku prepodneva, a dvadesetak popodne. Neđo i Aco su naredili da se ova lica obezbeđuju, a njima su tražili da predaju novac koji su imali kod sebe. Nakon toga su sprovedeni do kuće pored puta gde im je naređeno da legnu na stomak, jedan do drugog. Neđo je pokazao u pravcu optuženog Parovića i još jednog momka, čijeg imena Parović nije mogao da se seti, a misli da mu je nadimak bio Kupres, i rekao im da streljaju. Prema rečima optuženog, prvo je počeo da puca momak do njega, koji je ispalio čitav rafal. Među streljanima je bilo preživelih. Optuženi navodi da nije mogao da puca i da je pola okvira ispalio u zemlju, tvrdeći da su svi koji su bili do njega preživeli, a sigurno je preživelo 4 do 5 ljudi. Momak koji je pucao i optuženi Parović su se potom okrenuli i otišli i nikada više nisu pričali o tome što se desilo.

Parović dalje navodi da su se tokom noći čuli jauci ranjenih ljudi i da zbog toga nisu mogli da spavaju, a ostali pripadnici jedinice su im podrugljivim tonom prebacivali zbog toga. Ujutru su Neđo i Aco otišli do tih ljudi, nakon čega su se čuli rafali, a jauci su utihnuli. Optuženi se bojao

da su Neđo i Aco prebrojali mrtve i ranjene i da su neki od ranjenih pobjegli. To je bio posljednji dan na tom terenu.

Posljednjeg dana su se u koloni, po jedan, provlačili kroz šumu gde su zatekli utaban put, jer su se prethodnih dana tu predavali Muslimani. Na putu su ih pokupili autobusi koji su ih odvezli do škole u kojoj su bili smešteni prethodnih dana, a potom iz škole na Jahorinu. U vezi sa događajem u hangaru u Kravici tvrdi da on i njegov vod nisu bili umešani u to.

Nakon slušanja tonskog zapisa, okrivljeni Dragomir Parović nije želeo da odgovara na dalja pitanja.

Predsednica veća je potom pozvala optuženog Milivoja Batinicu da se izjasni na okolnosti ko je izdavao naredjenja, te da li ostaje pri navodima da je Tomislav Krstović bio komandir trećeg voda, a da je on, Milivoje Batinica, bio raspoređen u treći vod.

Optuženi Batinica je ostao pri navodima da ne zna ko je izdao naredbu kada su bili u Potočarima, navodeći da Tomislav Krstović nije bio u Potočarima, a da je Siniša Renovica izdavao naredjenja nakon što su bili raspoređeni. Takođe tvrdi da nije bilo komandanta kada su krenuli iz Bjelovca. Jedinog naredjenja kog se seća je naredjenje da se odvezu ljudi koji se predaju.

Na pitanje predsednice veća da li je u Potočarima video Parovića odgovara da ga nije video i da su bili na različitim lokacijama, kao i da su se u različitim vremenima vraćali iz Potočara.

Prvi put čuje za ubistvo 20-30 civila koji su se predali, a o čemu je govorio optuženi Parović. Nije čuo krike ranjenika sa livade. Takođe nije čuo da su ljudi pozivani da se predaju sa transportera UNPROFOR-a.

Na pitanje da li je bilo koja osoba koja se predala bila vezana, izričito odgovara da nije.

Obrana okrivljenog Jovana Petrovića

Okrivljeni Jovan Petrović je ostao pri iskazu koji je dao TRZ-u 19. marta 2015. godine i nije želeo da iznese svoju odbranu, niti da odgovara na pitanja, te je vršeno reprodukovanje tonskog snimka njegovog iskaza koji je dao pred TRZ-om.

Na početku iskaza, optuženi Petrović je izjavio da je njegov nadimak pre rata bio „Brzi”, a zatim navodi okolnosti usled kojih je stigao na Jahorinu. U maju ili junu 1995. godine je iz opštine Pećinci nasilno oteran u Janje, a potom je autobusom odveden na Jahorinu. Navodi da je bio primoran da potpiše ugovor da dobrovoljno pristupa u jedinicu policije. Nakon dolaska na Jahorinu raspoređen je u treći vod, čiji je komandant bio Neđo. Ne zna ko je bio nadređen Neđi, a misli da je komandir bio „neki Aca”. Obuka koja je usledila je trajala otprilike 20 dana i obuku su vodile 3 osobe, komandiri. Ne seća se ni jednog imena, ali se seća da je jednom saborcu dolazila žena u posetu. Prvi teren na koji su otišli je bio 14. ili 15. jula, i to je bila Srebrenica. Autobusom su došli u Bjelovac i prespavali su u školi. Dalje navodi da se čekao Zvornički kopus i general Mladić. Zadatak je bio da se osvoji Srebrenica. Autobusom su stigli do Bratunca, a odatle peške u Potočare. Dalje navodi da ne zna šta su radili u Potočarima i da u Potočarima nije bilo nikoga, te da su pretresali kuće, po naredjenju koje je izdao Neđo.

Pričajući o pretresanju kuća, navodi da su u jednoj kući, u rerni zatekli „gibanicu koja je bila još vruća”, te zaključuje da su Muslimani pobjegli 10 minuta ranije. U Potočarima su bili do predveče, a nakon toga su se vratili u školu.

Drugog dana su bili u rejonu sela Sandić, gde su obezbeđivali put kako bi sprečili prebacivanje Muslimana sa jedne na drugu stranu. Navodi da je čuo Mladića kako preko megafona govori „Komšije, predajte se, neće vam biti ništa”, a nakon toga je video da se neki predaju.

U vezi sa incidentom kada je eksplodirala bomba prilikom predaje jednog lica navodi da je 2 ili 3 osobe ranjeno, a da je nakon toga neko upucao muškarca koji je bacio bombu.

U vezi sa događajima u hangaru ne zna ništa, čuo je „neke priče” i rafalnu pucnjavu, a on je tih dana bio bliže Konjević Polju, na oko 14km od hangara. Čuo je da je ispred hangara streljano 10 do 15 Muslimana i da su 2 ili 3 žene silovane.

Sledećeg dana nisu išli na zadatak, jer za tim nije bilo potrebe, pa su dan iskoristili za kupanje na Drini. Nakon povratka sa kupanja, primetili su da je izvesni Štakor pobjegao, a pričalo se da je Štakor uzeo novac iz jedne kuće u Potočarima i da je prebegao preko Drine. U toku davanja iskaza, optuženi Petrović je više puta isticao da su mu se sve izmešalo u sećanju.

Kada su se povlačili kroz šumu naišli su na dva leša. Za prvi navodi da se čovek sâm obesio, što zaključuje na osnovu toga što su mu u džepu pronašli oproštajno pismo. Za drugog navodi da je ubijen od strane svojih sunarodnika, što objašnjava time da su jedni hteli da se predaju, dok drugi nisu, pa su se posvađali. Oko 100 ljudi iz čete je kroz šumu došlo do Konjević polja, i tamo su zatekli 30 zarobljenih ljudi. Ne zna ko je zarobio te ljude niti šta je bilo sa njima posle. Autobusima su odvezeni na Jahorinu.

Nije mu poznato šta se desilo u hangaru, nije ništa video, o tim događajima je samo čuo.

Dodaje da niko nije izdao nikakvo uputstvo ili naredbu kako se postupa sa ratnim zarobljenicima.

Nakon slušanja tonskog zapisa, okrivljeni Jovan Petrović nije želeo da odgovara na dalja pitanja.

Predsednica veća je potom pozvala optuženog Milivoja Batinicu da se izjasni na okolnosti koga od saoptuženih lica poznaje i da li je bio prisutan kada su njegovi saborci išli na kupanje na Drinu, kako je to u svom iskazu naveo optuženi Petrović.

Milivoje Batinica je ostao pri navodima da je Nedeljka Milidragovića video ukupno dva puta, da je Aleksu Golijanina upoznao nakon rata u Novom Sadu u vezi sa poslom, te da je Dragomira Parovića video na jednoj slavi. Ostale saoptužene ne poznaje. Na pomenutom kupanju na Drini nije bio.

Ovim je završeno ispitivanje optuženih.

Sledeći pretresi su zakazani za 13. i 14. juni 2017. godine, sa početkom u 09:30 časova.